

അത് എന്താണ് ?

സാധാരണ ജനങ്ങളുടെ അവരുടെ അവകാശങ്ങളെ സ്വാതന്ത്ര്യം നീതി ഇവയ്ക്കുവേണ്ടി ബലപ്രയോഗമില്ലാതെ യുദ്ധം ചെയ്യുന്നരീതിയാണ്. സിവിൽ പ്രതിരോധം സിവിൽ പ്രതിരോധ സമരത്തിൽ മുഴുകുന്ന ആളുകളെ വൈവിധ്യമാർന്ന തന്ത്രങ്ങളാണ് അവലംബിക്കുന്നത്. സാധാരണയായി ഉപയോഗിക്കുന്ന മാർഗ്ഗങ്ങളെ പണിമുടക്ക്, ബഹിഷ്കരണം, കൂട്ടപ്രകടനം തുടങ്ങിയ സമരതന്ത്രങ്ങളെ മൂലം വ്യാപകമായ സാമൂഹ്യവും രാഷ്ട്രീയവും സാമ്പത്തികവുമായ പരിവർത്തനമുളവാക്കും. ലോകത്തെമ്പാടും സിവിൽപ്രതിരോധസമരത്തെ പലപേരുകളിലാണ് വിളിക്കപ്പെടുന്നത് അക്രമഹിതസമരം പ്രത്യക്ഷസമരം, ജനശക്തി, രാഷ്ട്രീയനിഷേധം, പൗരസംഭരണം ഏതു വാക്കിലാണ് അതിനെ വിളിക്കുന്നതു എന്ന പരിഗണനയില്ലാതെ അടിസ്ഥാനപരമായ പരിവർത്തനോന്മുഖമായ സിവിൽ പ്രതിരോധം ഇതിന്റെയെല്ലാം സാരാംശമായി അവശേഷിക്കുന്നു.

സിവിൽ പ്രതിരോധസമരം ശക്തിയാർജ്ജിക്കുന്നത് അതിൽ പൊതുജനങ്ങളുടെ കൂട്ടായപങ്കാളിത്തം ഉള്ളതുകൊണ്ടാണ്. ഈ ജനകൂട്ടായ്മ അക്രമത്തെ ചെറുത്തുനില്ക്കുകയും ജനങ്ങളുടെ ഒരു സ്വാതന്ത്ര്യം നല്ലതും ആയ സമൂഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ദർശനം വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നു. നിലവിലിരിക്കുന്ന പഴയസംവിധാനം തുടരാൻ ശക്തിനല്കുന്ന വ്യവസ്ഥയെ സമാധാനപരമായി പ്രതിരോധിക്കുന്നു. ജനങ്ങളെ അനീതി നിറഞ്ഞ ഭരണത്തിനുള്ള സഹകരണം പിന്വലിക്കാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ ആവ്യവസ്ഥ തുടർന്നുകൊണ്ടുപോകുന്നതിനുള്ള ചെലവ് വർദ്ധിക്കുന്നു.

എപ്പോഴാണോ കൂടുതൽ ആളുകളെ അനുസരിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുന്നത് അപ്പോൾ സർക്കാർ തുടർന്നുകൊണ്ട് പോകാൻ സാധിക്കാതെവരും അപ്പോൾ അതുവീഴും അല്ലെങ്കിൽ പരിവർത്തനത്തിനു വിധേയമാകണം അക്രമരഹിതസമരത്തെ എതിർക്കുന്നവർ സായുധരും സാമ്പത്തികമായി നല്ല അടിത്തറയുള്ളവരാണെങ്കിൽകൂടി നിരന്തരമായകൂട്ട അനുസരണയില്ലായ്മയുടെ മുന്നിൽ പിടിച്ചുനില്ക്കാൻ സാധിക്കാതെവരും അവരുടെ പ്രതിരോധത്തോടൊപ്പം വ്യാപകമായ പൗരന്മാരുടെ അശാന്തിയും അക്രമരഹിതസമരഭടന്മാരുടെ വെല്ലുവിളിയും ചെറുത്തുനില്ക്കാൻ പ്രയാസമാകും.

ഇക്കാരണത്താൽ ധാരാളം സിവിൽ പ്രതിരോധസമരങ്ങളും പ്രചാരണപ്രവർത്തനങ്ങളും വൈവിധ്യമായ പ്രതിരോധികളുടെകൈതൊരിര വിജയം നേടി. കഴിഞ്ഞ നൂറ്റാണ്ടിലെ ഓരോദശകത്തിലും ആറുഭൂഖണ്ഡങ്ങളിലും ജനസമ്മതിയുള്ള സമരങ്ങളെ അക്രമരഹിതതന്ത്രങ്ങളെ ആവിഷ്കരിച്ച് സൈനികനടപടികളെ വിജയകരമായി എതിർത്തു തോല്പിച്ചു മർദ്ദനമുറപ്പിത്തുടർന്നു വന്ന ഭരണം അട്ടിമറിച്ചു. ആ സമൂഹത്തിൽ സ്വാതന്ത്ര്യവും നീതിയും നടപ്പാക്കി ഉദാഹരണമായി സിവിൽപ്രതിരോധമാത്രമായിരുന്നു തെക്കേ ആഫ്രിക്കയിലെ വർണ്ണവിവേചനം അവസാനിപ്പിക്കാൻ ആധാരമായിരുന്നു. ഇതേമാർഗ്ഗം തന്നെയായിരുന്നു അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളിൽ സ്ത്രീകളുടെ അവകാശം, സിവിൽ അവകാശം, തൊഴിലാളികളുടെ അവകാശം എന്നിവനേടിയെടുക്കാൻ പ്രയോഗിച്ചത് ഇതേ സമരത്തിലൂടെ ഫിലിപ്പൈൻസ്, ചിലി, ഇന്ഡോനേഷ്യ സെർബിയ എന്നീരാജ്യങ്ങളിലെ ഏകാധിപതികളുടെ ഭരണം അവസാനിപ്പിച്ചു. ഇതേ സമരമാർഗ്ഗത്തിലൂടെ ഡെൻമാർക്കിലും കിഴക്കേ തീമൂറിയിലും വിദേശധിപത്യത്തിനെതിരായി സമരം സംഘടിപ്പിച്ചത്. ഇന്ത്യയിലെ ബ്രിട്ടീഷ് ആധിപത്യത്തിൽ നിന്നും മോചിപ്പിച്ചതും അക്രമരഹിതസമരം മൂലമാണ്. കിഴക്കേയൂറോപ്പിലെ കൃത്രിമ ഇല കർഷകനെ അട്ടിമറിച്ചതും തടഞ്ഞതും അതേപോലെ അനേകം രാജ്യങ്ങളിൽ മനുഷ്യാവകാശം, നീതി ജനാധിപത്യ സ്വയം ഭരണം എന്നിവ അക്രമരഹിത സമരത്തിലൂടെ നേടിയെടുത്തു.

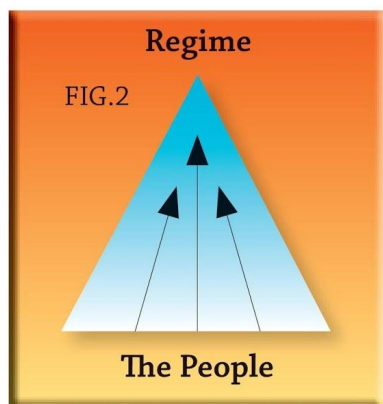
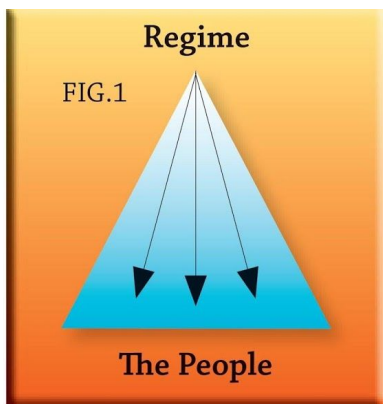
മാർഗ്ഗദർശക സങ്കല്പങ്ങള്

1) സിവിൽ പ്രതിരോധം വി.എസ്. നീതിശാസ്ത്രപരമായ അഹിംസ

സിവിൽ പ്രതിരോധം ഒരു തരത്തിലുള്ള രാഷ്ട്രീയ സംതൃപ്തിയാണ്. നീതി ശാസ്ത്ര പരമായ അക്രമരഹിത സമരം അഹിംസയെ നിരോധിക്കുന്ന ഒരു കൂട്ടം തത്വസംഹിതയാണ്. ഇന്ത്യൻ സ്വതന്ത്ര്യ സമരം അമേരിക്കയിലെ സിവിൽ അവകാശം നേടിയെടുക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ള സമരങ്ങള് വിജയിച്ചത് നീതിശാസ്ത്രപരമായ അക്രമരഹിത മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെയാണ്. എന്നാൽ സിവിൽ പ്രതിരോധസമരങ്ങളിൽ സഹജമായി പ്രവർത്തിയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നവർ അക്രമരഹിതമാർഗ്ഗം അതിനുവേണ്ടി മാത്രം അവലംബിക്കണമെന്നില്ല യഥാർത്ഥത്തിൽ ചരിത്രത്തിൽ ഉടനീളം ബഹുഭൂരിപക്ഷം സിവിൽ പ്രതിരോധസമരം അവലംബിച്ചത് നീതിശാസ്ത്രപരമായ അഹിംസയാണ് എന്നാൽ അതുമാത്രമായിരുന്നു. ഒരേ ഒരു അഥവാ ഏറ്റവും ശക്തിയുള്ള മാർഗ്ഗം എന്ന് കണ്ടുകൊണ്ടാണ്.

2) സിവിൽ പ്രതിരോധം വി.എസ് ബഹുതു അധികാരവീക്ഷണം

പലസമൂഹങ്ങളിലും നിലവിലിരിക്കുന്ന അധികാരത്തെ സംബന്ധിച്ച വീക്ഷണം ഏകശിലാസ്തംഭമാണ് അതിന്റെ അർത്ഥം അവരെ കാണപ്പെടുന്നത് അവർ ആശ്രയിക്കുന്ന തിരിച്ചറിവ്, തീരുമാനങ്ങള് സർക്കാരിന്റെയും മറ്റു സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും പിന്തുണയിലൂടെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് അധികാരം കയ്യാളുന്നത് അധികാരത്തിന്റെ അഗ്രിമസ്ഥാനത്തുള്ളവർ അവർക്ക് സമ്പത്തും അക്രമം നടത്താനുള്ള കഴിവുമുണ്ട് അധികാരത്തിന്റെ ഏക ശിലാസ്തംഭം കാണപ്പെടുന്നത് സ്വയം ശാശ്വതീകരിക്കുന്നതും നിലനിൽക്കുന്നതും എളുപ്പത്തിൽ പരിവർത്തനപ്പെടുത്താൻ സാധിക്കാത്തതുമായ രൂപത്തിലാണ്.

എന്നിരുന്നാലും സിവിൽ പ്രതിരോധത്തെ മറ്റൊരു പീഠികയിലാണ് ബഹുതുത്തിൽ ചിത്രീകരിക്കുന്നത് അതിൽ സർക്കാരുകളെ കാണുന്നത് സർക്കാരുകള് മറ്റു അധികാരം കൈയ്യാളുന്ന സ്ഥാപനങ്ങള് ഇവ ജനസമ്മതിയിലും എതിർപ്പില്ലാത്ത വിധേയത്വത്തിലും അധിഷ്ഠിതമായതാണ്. ബഹുതു അധികാരവീക്ഷണത്തിൽ അധികാരം ആശ്രയിക്കുന്നത് ചട്ടമനുസരിക്കുന്നതും സമൂഹത്തിലെ പലഭാഗങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തിലൂടെ ഇത് ചലനാത്മകവും അത് അതിന്റെ ശക്തിയെ ആശ്രയിക്കുന്നത് അതുകുറവുനികത്തുന്ന അതിന്റെ പ്രഭവകേന്ദ്രങ്ങളെയും

ജനങ്ങളുടെ മറ്റനവധി സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹകരണത്തിലൂമാണ് അങ്ങനെയൊക്കുമ്പോള് സിവില് പ്രതിരോധസമരം അതിന്റെ തന്ത്രങ്ങളെ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുന്നത് ആളുകള് ആരാനോ ഒരു വിപുലമായ സാധാരണ ജനങ്ങളുടെ ഒരു സഖ്യമുണ്ടാക്കി സര്ക്കാരിന്റെ പ്രവര്ത്തനങ്ങളെ അലങ്കോലപ്പെടുത്താനും നിഷ്പക്ഷമാക്കാനോ പ്രതീകൂലമാക്കാനോ ഉള്ള കഴവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്.

3) തിരസ്കാരത്തിന്റേയും അധികാരത്തന്റേയും പ്രവര്ത്തികള്

സിവില് പ്രതിരോധസമരക്കാര് നൂറുകണക്കിനു തന്ത്രങ്ങളെ പ്രായോഗിച്ചിട്ടുള്ളതായി ചരിത്രത്തില് നിന്നും മനസ്സിലാക്കാം അവയെ വ്യത്യസ്തമായ രണ്ടു വര്ഗ്ഗങ്ങളായി തരംതിരിക്കാം. തിരസ്കാര പ്രവൃത്തികള് ഒരു സാധാരണ രീതിയില് ചെയ്യണമെന്നു പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുതോ ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമായ പ്രവൃത്തികള് ഉദാഹരണമായി തൊഴിലാളികളുടെ പണിമുടക്ക് നികുതി കൊടുക്കാതിരിക്കുക ഉപഭോഗവസ്തുക്കളുടെ ബഹിഷ്കരണം അധികാരപ്രവൃത്തികളാണ് ഉദാഹരണമായി പ്രതിഷേധങ്ങളെ കൂട്ടപ്രകടനം. കുത്തിയിരിപ്പ് തുടങ്ങിയ മറ്റുതരത്തിലുള്ള സിവില് പ്രതിഷേധസമരങ്ങളെ. തന്ത്ര പ്രധാനമായ അത്തരം പ്രവൃത്തികളുടെ തുടര്ച്ചകൊണ്ട് പ്രതിയോഗികള്ക്ക് നിലവിലുള്ള സാഹചര്യം സംരക്ഷിച്ചുപോരുന്നതിനുള്ള ചെലവ് വര്ദ്ധിക്കും. ഇത് സാധാരണ ജനങ്ങളെ ആ സമരത്തില് പങ്കെടുക്കാന് പ്രേരിപ്പിക്കും. ഈ സമരത്തില് പ്രയോഗിക്കുന്ന തന്ത്രങ്ങളെ വൈവിധ്യമായതന്ത്രങ്ങളെ വൈവിധ്യമാര്ന്നതാണ്- ഉയര്ന്ന ആപത്ശങ്കയുള്ളവ- താഴ്ന്ന ആപത്ശങ്കയുള്ളവ പൊതുവായത് സ്വകാര്യമായത് വികേന്ദ്രീകൃതം - ഇങ്ങനെ വൈവിധ്യമായതന്ത്രങ്ങളെ പ്രയോഗിക്കുന്നതു കൊണ്ട് സമൂഹത്തിലെ വിവിധ പരിച്ഛേദങ്ങളിലുള്ള ജനവിഭാഗങ്ങളെ പങ്കാളികളാക്കാം

4) ഏകത്വം ആസൂത്രണം അക്രമരഹിത അച്ചടക്കം

വിജയത്തിലെത്തിച്ചേര്ന്ന സിവില് പ്രതിരോധസമരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനപരമായ മൂന്നു തത്വങ്ങളാണ് ഏകത്വം ആസൂത്രണം അക്രമരഹിത അച്ചടക്കം. ഏകത്വം വികസിപ്പിച്ചെടുക്കാന് സാധിക്കുന്നത് സമൂഹത്തിലെ വിവിധതലങ്ങളില്പ്പെട്ട ആളുകളെ സംഘം ചേര്ക്കുന്നതിനെയാണ്. ആരംഭത്തില് അവര്ക്കുവ്യത്യസ്ത തരത്തിലുള്ള പരാതികളും നേടിയെടുക്കാന് ഒരു കൂട്ടം ലക്ഷ്യങ്ങളും കാണാം. ആസൂത്രണം കൊണ്ടുളഭേദിക്കുന്നത്. ശ്രദ്ധാപൂര്വ്വം സമരത്തില് നടപ്പില് വരുത്തേണ്ട പ്രവര്ത്തനം അവസ്ഥകളും അവസരങ്ങളും അപഗ്രഥിച്ച് അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തില് തന്ത്രപരമായ പ്രവര്ത്തനങ്ങളുടെ ശൃംഖല കോര്ത്തിണക്കുന്നതാണ്. അതില് വരാന് സാധ്യതയുള്ള പരാജയങ്ങളും അതിനെ തരണചെയ്യാനാവശ്യമായ യാദൃശ്ചിക പദ്ധതികളും ഉള്ക്കൊള്ളും. അക്രമരഹിത അച്ചടക്കം എന്ന് വീക്ഷിക്കുന്നത് ഒരു തന്ത്രപരമായ ചുമതലപ്പെടുത്തല് അതായത് അക്രമരഹിത സമരമാര്ഗ്ഗങ്ങളെ മാത്രമേ പിന്തുടരൂ. സായുധസമരമായാല് ജനപങ്കാളിത്തം വളരെ കുറയും സമരത്തിന്റെ നിയമസാധ്യതയും കുറയ്ക്കും അന്തര്ദേശീയ പിന്തുണ നഷ്ടപ്പെടും. അതുപോലെ വിധേയത്വത്തിന്റെ കുറുമാറ്റം വളരെ കുറയും

പത്തുചോദ്യങ്ങളു്

1) എങ്ങനെയാണു് ശക്തിശാലികളായ ഭരണാധികാരികളെ സാധാരണ ജനങ്ങളു് സിവില് പ്രതിരോധ സമരങ്ങളിലൂടെ പരാജയപ്പെടുത്തിയതു്?

ഒരു ഭരണാധികാരിയും സ്വമേധയാശക്തിശാലിയില്ലാത്ത ഭരണാധികാരി ഒരു ഭരണാധികാരിയ്ക്കു് ആഭരണം നിയന്ത്രണത്തില് സംരക്ഷിച്ചു നിറുത്താന് പോലീസ്, പട്ടാളം, നിത്യന്യായവ്യവസ്ഥ മറ്റു ഭരണത്തെ സഹായിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥവൃന്ദം എന്നിവര് അവരുടെ ജോലി ചെയ്യണം സമൂഹത്തിലെ മുഴുവന് ആളുകളും പതിവായി ജോലിക്കുപോകണം നികുതി അടയ്ക്കണം വാടക അടയ്ക്കണം സര്ക്കാര് ഉടമയിലുള്ളതോ സര്ക്കാര് ലൈസന്സ് നല്കി പ്രവര്ത്തിക്കുന്ന അങ്ങാടികളില് നിന്നും സാധനങ്ങളു് വാങ്ങി വ്യവസായത്തെ സഹായിക്കണം, സാധനങ്ങളുടെ കടത്ത് ചരക്കുകളുടെ ഗതാഗതം, വാര്ത്താവിനിമയമാദ്ധ്യമങ്ങളു് അത്യാവശ്യ ഉപഭോഗവസ്തുക്കളു് എന്നിവിടങ്ങളില് പ്രവര്ത്തിക്കുന്നവര് ചരക്ക് ഗതാഗതത്തെ സഹായിക്കുകയും അവരില് നിക്ഷിപ്തമായ ജോലികളു് ചെയ്യണം. ഇതു് സമൂഹത്തിലെ ചില ഗ്രൂപ്പുകളു് മാത്രമാണു് അവരുടെ സേവനങ്ങളു് നിലവിലെ വ്യവസ്ഥിതി തുടങ്ങുന്നതിന് പിന്തുണയാണു്.

ഇക്കാര്യങ്ങളു് മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ടു് സിവില് പ്രതിരോധസമരം നടത്തുന്നവര് തന്ത്രങ്ങളു് വികസിപ്പിച്ചെടുത്തു പിന്തുണകളു്ക്കു് ഇളക്കമുണ്ടാക്കുകയും നിലവിലെ സ്ഥിതി തുടരാന് പ്രതിസന്ധി സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യും ഒരു വലിയ ജനക്കൂട്ടത്തെ സംഘടിപ്പിച്ചു സമരം നടത്തുമ്പോളു് അഭിപ്രായ വ്യത്യാസം ഉണ്ടാക്കുകയും പ്രതിഷേധം ഭരണത്തിന്റെ നിയമ സാധ്യത കുറയ്ക്കുകയും ചെയ്യും പ്രത്യേകിച്ചും സമരസര്ക്കാര്ക്കെതിരായ മര്ദ്ദനമുറ ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്താല് രാജ്യത്തിന്റെ നിയന്ത്രണം സിവില്പ്രതിരോധ സമരങ്ങളിലൂടെ അലങ്കോലപ്പെടുത്തുമ്പോളു് അതു് നിലനിറുത്തിക്കൊണ്ടു പോകാനുള്ള ചെലവും വര്ദ്ധിക്കും. ഈ പോയിന്റില് നിന്നു കൊണ്ടു പോകാനുള്ള ചെലവും വര്ദ്ധിക്കും. ഈ പോയിന്റില് നിന്നു കൊണ്ടാണു് ഇതിനെ എതിര്ക്കുന്നവര് ചോദ്യം ചെയ്യുന്നതു്. ഒരിക്കല് അവരുടെ വിശ്വസ്തത വിലകുറച്ചു കാണിച്ചാല് എതു തരത്തിലുള്ള മര്ദ്ദനമുറയും അടിച്ചേല്പ്പിക്കാന് പ്രയാസമായിത്തീരും.

2) എങ്ങനെ സിവില് പ്രതിരോധം ആരംഭിക്കുന്നു?

അനേക വിജയത്തിലെത്തിച്ചേര്ന്ന സിവില് പ്രതിരോധ സമരങ്ങളും ആരംഭിക്കുന്നതു് സാധാരണ ജനങ്ങളില് പ്രവര്ത്തിക്കാനുള്ള ശക്തി പടുത്തുയര്ത്തിക്കൊണ്ടാണു്. പ്രാദേശികവും എന്നാല് വളരെ കുറഞ്ഞ അപകടസാധ്യതയുള്ള തന്ത്രങ്ങളു് ഉപയോഗിച്ചു ജനങ്ങളെ സംഘടിപ്പിക്കുകയും അവരില് ഐക്യമുണ്ടാക്കുന്നതും അവിശ്വസിനീയമായ രീതിയില് പ്രാധാന്യമുള്ളതാണു് ഉദാഹരണമായി ഗാന്ധിജി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ പ്രധാനപ്പെട്ട സിവില് പ്രതിരോധ സമരം ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുമ്പേ മാസങ്ങളും വര്ഷങ്ങളും സാധാരണ ജനങ്ങളെ സന്ദര്ശിച്ചു അവരുടെ പരാതികളും പ്രതീക്ഷകളും ഭയവും പഠിച്ചു അദ്ദേഹം അതില് നിന്നും ഒരാശയം വളര്ത്തിയെടുത്തു തത്ഫലമായി അവരുടെ വിധേയത്വവും സഹകരണവും അദ്ദേഹത്തിനു നേടിയെടുക്കാന് സാധിച്ചു. അതിനുപരി അവരെ

സൃഷ്ടിപരമായി പ്രവർത്തിക്കാൻ ശക്തിയില്ലെന്നു അനുഭവപ്പെട്ടവരിൽ വിശ്വാസം നഷ്ടപ്പെട്ടവരിൽ കമ്മ്യൂണിറ്റി സേവനം വളർത്തിയെടുത്തു അവരെ സ്വയം പര്യാപ്തരാക്കി.

ഒരിക്കൽ സിവിൽ പ്രതിരോധസമരം നേരിട്ടു പ്രവർത്തിപഥത്തിൽ കൊണ്ടുവരാനുള്ള ശക്തി സമരം പ്രാദേശിക പ്രശ്നങ്ങള്കൈതിരായി സമര പ്രചരണങ്ങളിലൂടെ നേടിയെടുത്താൽ പിന്നെ സമരം പ്രാദേശിക പ്രശ്നങ്ങള്കൈതിരായി സമരം തുടങ്ങുകയും പിന്നീട് അതിനെ വിശാലമായ പൊതുജനങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങളിലേക്ക് അനുരണനം ചെയ്യിപ്പിക്കും ഉദാഹരണമായി പോളണ്ടിലെ സോളിഡാരിറ്റി പ്രവർത്തകർ സമരം ആരംഭിച്ചത് ഒരു ഷിപ്പ് യാർഡിലെ പണിമുടക്കോടുകൂടിയാണ്. എപ്പോഴാണോ ആ സമരം വിജയിച്ചത് അതിനെ ഒരു സ്വാതന്ത്ര്യ ട്രേഡ് യൂണിയനായി സ്ഥാപിച്ചു. ആ വിജയത്തിന് പോളണ്ടുകാരിൽ വളരെയധികം മനശ്ശാസ്ത്രപരമായ അപ്രഭാവം ചെലുത്താൻ സാധിച്ചു അപ്രഭാവം പോളണ്ടു മുഴുവൻ ശക്തി സമാർജ്ജിക്കാൻ സഹായിച്ചു. ഇതേപോലെ അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളിൽ തുടങ്ങിയ സിവിൽ അവകാശ സമരങ്ങള് തുടങ്ങുന്നത് തെക്കേ അമേരിക്കയിലെ ചില സ്റ്റേറ്റുകളിലെ വർഗ്ഗീയ വിവേചനത്തിനെതിരായ സമരം ചില സ്റ്റേറ്റുകള് ചിലബസ്സുകള് ബഹിഷ്കരിച്ചു കൊണ്ടും. ചിലയിടങ്ങളിൽ കുത്തിയിരിപ്പു സമരം നടത്തിയുമാണ് ആരംഭം കുറിച്ചത്. അവ വിജയിച്ചതോടുകൂടി സിവിൽ പ്രതിരോധ സമരങ്ങള് ശക്തി വർദ്ധിച്ചു. ഈ വിജയങ്ങളോടുകൂടി ഈ സമരരീതി ശക്തിയുള്ളതായും പെട്ടെന്ന് ദേശീയ ശ്രദ്ധപിടിച്ചുപറ്റാനും അതു വീണ്ടും തുടരാനും ഇടയായി.

3) ഞാൻ എങ്ങനെ പ്രതിഷേധങ്ങള് സംഘടിപ്പിക്കും

ഒരു സമരത്തിന്റെ തന്ത്രങ്ങള് ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നവർ തിരിച്ചറിയേണ്ട കാര്യങ്ങള്, അവരുടെ ലക്ഷ്യങ്ങള് എന്തെല്ലാമാണ് അവരുടെ ബലം എത്രത്തോളമുണ്ട് ദൗർബല്യങ്ങള് ഏതെല്ലാം അവരുടെ സമരത്തിന്റെ കഴിവുകളും പ്രതിയോഗികള് ആരൊക്കെയാണ് അവർക്ക് എവിടെ നിന്നെല്ലാം പിന്തുണകിട്ടും മൂന്നാം കക്ഷികള് ബാഹ്യപ്രവർത്തകർ എന്തെല്ലാം വാഗ്ദാനങ്ങള് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു സമരം കൃത്യമായി നിർവ്വചിച്ചാൽ അവയുടെ പ്രസ്വകാല, മദ്ധ്യകാല, ദീർഘകാല ലക്ഷ്യങ്ങള് എന്താണെന്ന് വിദഗ്ദ്ധമായും ക്രമാനുഗതമായും സത്യങ്ങള് അപഗ്രഥിച്ചു സാഹചര്യങ്ങള് വിലയിരുത്തിയാൽ, ഇതെല്ലാം വളരെ നല്ല രീതിയിൽ മനസ്സിലാക്കിയാൽ എന്തു തന്ത്രങ്ങള് തെരഞ്ഞെടുക്കണം എവിടെ പ്രയോഗിക്കണം എന്തെല്ലാം തീരുമാനിക്കാം. ഈ അവസ്ഥയിൽ സമരം പ്രതിഷേധ പ്രകടനം പ്രധാനതന്ത്രമായി തെരഞ്ഞെടുത്താൽ പിന്നെ മനസ്സിലാക്കേണ്ടത് എങ്ങനെ അതിനെ വിജയിത്തിലെത്തിക്കാം അതിനു പല വിഭവങ്ങളും സുലഭമായിരിക്കും അവ ഉപയോഗിച്ചു സങ്കേതികവും തന്ത്ര പ്രധാനമായ വ്യാപ്തി കൈവരിക്കാം.

4) പ്രതിഷേധമല്ലെങ്കിൽ പിന്നെന്ത് ?

അനേകം ആളുകള് ചിന്തിക്കുന്നത് പ്രതിഷേധങ്ങളാണ് സിവിൽ പ്രതിരോധ സമരത്തിന്റെ പ്രാഥമികമായ പ്രവർത്തനം. എങ്കിലും പ്രതിഷേധമാണ് വ്യത്യസ്ത തരത്തിലുള്ള അനേകം തന്ത്രങ്ങള് ഉണ്ടെങ്കിലും അതിൽ ഒന്നുമാത്രമാണ് സിവിൽ പ്രതിരോധ സമരക്കാർ ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ഏതാണ്ട് തിരിച്ചറിഞ്ഞ ഇരുനൂറു തന്ത്രങ്ങള് അക്രമരഹിത സമരത്തിന് തിരഞ്ഞെടുക്കാറുണ്ട് വിവിധ തരത്തിലുള്ള

ബഹിഷ്കരണങ്ങള് (ഉപഭോഗവസ്തുക്കള് രാഷ്ട്രീയം സാമൂഹ്യം) പണിമുടക്കുകള് മെല്ലപ്പോക്കുന്നതും, വാടക കരം ഫീസ് ഇവ അടയ്ക്കാതിരിക്കുക, അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കുക സിവില് ആജ്ഞാലംഘനം, കൂത്തിയിരിപ്പ് മാർഗ്ഗതന്ത്രം, സൃഷ്ടിക്കുക സമാന്തര സ്ഥാപനങ്ങള് പ്രവർത്തിപ്പിക്കുക ഇതൊക്കെയാണ് സിവില് പ്രതിരോധ സമരത്തിന്റെ ചില സമരമാർഗ്ഗങ്ങള്.

സമരത്തിലെ തന്ത്രങ്ങള് തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതും അവ ക്രമമായി കൂട്ടിയിണക്കുന്നതും സമരത്തിന്റെ സാഹചര്യങ്ങളേയും കഴിവുകളേയും അതിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളേയും വിലയിരുത്തിയാണ്. സമരം വളരെ ശക്തിയില്ലാത്ത താണെങ്കില് അതില് പരിഗണിക്കപ്പെടേണ്ടതുവളരെ കുറഞ്ഞ അപകടസാധ്യതയുള്ള സമരതന്ത്രങ്ങള് അവ ബഹിഷ്കരണം, പേരുവയ്ക്കാതെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന അടയാളങ്ങള് അവമുഖാന്തിരം സമരത്തിന്റെ കഴിവുവളർത്തിയെടുക്കാനും ആ സമരത്തിന്റെ സന്ദേശം ജനങ്ങളില് എത്തിക്കാനും എതിരാളികളുടെ മനോധൈര്യം നശിപ്പിക്കാനും സാധിക്കും കുറെക്കൂടി സമരം മുന്നോട്ടുപോകുമ്പോള് സമരം കുറെക്കൂടി ശക്തിസമാർജ്ജിക്കുമ്പോള് ആ സമരം കുറെക്കൂടി കേന്ദ്രീകൃതമായ പ്രവർത്തന രൂപങ്ങള് അതായത് റാലികള്, മാർച്ചുകള്, പ്രതിഷേധപ്രകടനങ്ങള് കൂട്ട സിവില് ആജ്ഞാ ലംഘനങ്ങള് എന്നിവയില് തുടരും.

ജനങ്ങള് സിവില് പ്രതിരോധത്തെക്കുറിച്ചു പരിഗണിക്കുമ്പോള് ഓർമ്മിക്കുന്നത് പ്രതിഷേധങ്ങളാണ് വളരെ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന സമരമാർഗ്ഗം. എന്നാല് അതില് നിന്നും അർത്ഥമാകുന്നില്ല അതു തന്നെയാണ് ഒരേയോരു അഥവാ ഏറ്റവും നല്ല മാർഗ്ഗമെന്ന്. സാഹചര്യങ്ങളെ ആശ്രയിച്ച് മറ്റനേകം തന്ത്രങ്ങളുണ്ട് വളരെ കുറഞ്ഞ ചെലവില് നല്ല ഫലം തരുന്നത്. സർഗ്ഗവൈഭവം തന്ത്രങ്ങളെ ആശ്രയിച്ച് മറ്റനേകം തന്ത്രങ്ങളുണ്ട് വളരെ കുറഞ്ഞ ചെലവില് നല്ല ഫലം തരുന്നത്. സർഗ്ഗവൈഭവം തന്ത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പരിചിന്തനം എന്നിവ ഏതു സമരതന്ത്രം പ്രയോഗിക്കണം എന്നു തീരുമാനിക്കുന്നതില് വളരെ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നതാണ്.

5) സമരത്തിനു നേതൃത്വമാഹാര്യമുള്ള നേതാവ് ഇല്ലെങ്കില് പിന്നെമറ്റന്ത്

ചരിത്രത്തിലെ അനേകം സിവില് പ്രതിരോധ സമരങ്ങളും നേതൃത്വമാഹാര്യമില്ലാത്ത നേതാക്കളില്ലാതെയാണ് നടത്തിയിട്ടുള്ളത്. തെക്കേആഫ്രിക്കയില് വർണ്ണവിവേചന നയത്തിനെതിരായ സമരം നടത്തിയപ്പോള് ആ സമരത്തിന്റെ നേതാവ് ജയിലായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു സമരവുമായി ഒരു ബന്ധവും സ്ഥാപിക്കാന് കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഒരു നേതാവിന്റെ വ്യക്തി പ്രഭാവം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്ചാതുരി എന്നിവയെക്കാള് ഒരു പൗരസമൂഹത്തെ ആധാരമാക്കി നടത്തുന്ന സമരത്തില് എങ്ങനെ അവരെ പൂർണ്ണമായി പ്രതിനിധീകരിക്കാം ഒരു സമരത്തില് പങ്കെടുക്കുന്ന വിവിധ തരത്തിലുള്ള ആളുകളുടെ പരാതികള് ശ്രദ്ധിക്കാം, ആ സമരത്തിന്റെ ചെലവ് അതിലടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ആ അപകട സാധ്യതകള് എന്നിവ വിലയിരുത്തി സമരത്തിന് വേറെ മാർഗ്ഗങ്ങള് ഉണ്ടെങ്കില് അതിനെ തിരഞ്ഞെടുത്തും പ്രാദേശികനേതാക്കന്മാരുമായും തീരുമാനമെടുത്തും സമരത്തെ നയിക്കാം എന്നിവയ്ക്കാണ് അമിതപ്രാധാന്യം.

ഇതിനുപരിയായി വ്യക്തിമാഹാര്യമുള്ള നേതാവില് വിശ്വസിക്കുന്നതില് പ്രത്യേക ചിലപ്പോള് അങ്ങനെയുള്ള പ്രത്യേക നേതാവിനെക്കൂടി വിശ്വാസത്തിലെടുത്തു അധികാരം പങ്കിടാനുമുള്ള സാധ്യതയും കാണാം. അല്ലെങ്കില് അവരെ അറസ്റ്റു ചെയ്തു

ജയിലിലടയ്ക്കാം. പ്രാധാന്യമേറിയ പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടാൽ ആ സമരത്തെ സംഘടിപ്പിച്ചു മുന്നോട്ടുകൊണ്ടുപോകാൻ പുതിയ നേതാക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കണം

6) എന്തു കൊണ്ടു ഞാൻ ചിന്തിക്കുന്നില്ല സിവിൽ പ്രതിരോധ സമരം എന്റെ രാജ്യത്ത് പ്രവർത്തിക്കുകയാണോ?

സിവിൽ പ്രതിരോധം എല്ലായ്പ്പോഴും വിജയിക്കണമെന്നില്ല പക്ഷേ ഈ സമര രീതി ലോകത്തെമ്പാടുമുള്ള പലരാജ്യങ്ങളിലും പ്രയോഗത്തിൽ വന്ന എവിടെയാണോ വിദഗ്ദ്ധരും മറ്റു ആളുകളുടേ തോന്നി ഇത് ഇവിടെ പ്രായോഗിക മല്ലെന്ന് ചിലിയിലെ ജനറൽ അഗസ്റ്റോ പിനോഷെ ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും ക്രൂരനായ സ്വേച്ഛാധികാരിയായാണ് കണക്കാക്കിയിരുന്നത്, പല ആളുകളും ചിന്തിച്ചില്ല ഒരു സിവിൽ പ്രതിരോധ സമരം മൂലം അദ്ദേഹത്തെ അധികാരത്തിൽ നിന്നും മാറ്റാമെന്ന് പക്ഷേ അതു തന്നെ സംഭവിച്ചു. കുറെ ആളുകളെ എങ്കിലും സംശയം പ്രകടിപ്പിച്ചിരിക്കാം ബാങ്ക് ജനതയുടെ കശാപ്പുകാരന് എന്ന നാമധേയത്തിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന സ്റ്റോബോഡൽ മിലോസെവിക് അധികാരത്തിൽ നിന്നും ഒരു സിവിൽ പ്രതിരോധസമരം മൂലം വിട്ടൊഴിയുമെന്ന്. 2000 ല് ലക്ഷക്കണക്കിന് പൊതുജനങ്ങളെ അദ്ദേഹം അധികാരം വിട്ടൊഴിയണമെന്ന് മുദ്രാവാക്യം വിളിച്ചുകൊണ്ട് വലിയ പ്രതിഷേധപ്രകടനം നടത്തിയപ്പോള് അദ്ദേഹം തന്റെ സൈന്യത്തിനും പോലീസിനും അവരെ അടിച്ചമർത്താൻ ആജ്ഞ നല്കി. ജനക്കൂട്ടത്തിന്റെ പടയാളികളായി മുന്നില് തങ്ങളുടെ സ്വന്തം ജനതയെ വെടിവെച്ചുകൊല്ലാൻ വിസമ്മതിച്ചപ്പോള് മറ്റൊരു ഗത്യന്തരമില്ലാതെ മിലിസേവികിന് അധികാരം വിട്ടൊഴിയേണ്ടതായി വന്നു.

നിങ്ങളുടേ ഇപ്പോഴും തീർച്ച കാണുകയില്ല സിവിൽ പ്രതിരോധസമരം നിങ്ങളുടെ സാഹചര്യത്തിൽ പ്രാവർത്തികമാകുമോയെന്ന്. അപ്പോള് അതിനുപകരമുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കും. അവയാമാർത്ഥ്യബോധമുള്ളവയാണെങ്കില് ആ സിസ്റ്റത്തിനകത്തുനിന്നു കൊണ്ടു പുനർനവീകരണം, ഇലക്ഷനില് മത്സരിക്കുക, നിയമവ്യവസ്ഥയില് അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കുക, പ്രതിയോഗികളുമായി സംഭാഷണം മദ്ധ്യസ്ഥ ചർച്ച അന്താരാഷ്ട്രീയ സമൂഹത്തിലെ നേതാക്കളോട് സഹായത്തിനു അപേക്ഷിക്കുക. സായുധസമരം ഇങ്ങനെയുള്ള വിവിധ മാർഗ്ഗങ്ങളെ ലോകത്തിന്റെ പലഭാഗങ്ങളിലും പരീക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതാണ് സിവിൽ പ്രതിരോധ സമരം ജയിക്കുമെന്ന് തീർച്ചയാക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല അതുപോലെ മറ്റു സമരരീതികളും ജയിക്കുമെന്നു ഉറപ്പിച്ചു പറയാൻ സാധിക്കുകയില്ല.

അപ്പോള് പ്രതിപക്ഷത്തിന് അഥവാവിമതർക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ സാധിക്കുന്ന മാർഗ്ഗം ഒരു വ്യത്യസ്തമായ രീതി ഉണ്ടാക്കാൻ ഏറ്റവും കൂടുതല് സാധ്യതയുള്ള മാർഗ്ഗം തിരഞ്ഞെടുക്കുകയാണ്. അടിച്ചമർത്തുന്ന ഭരണകൂടത്തിന്റെ നിയമസാധ്യത ചോദ്യം ചെയ്യുക ഒഴിവാക്കുകയോ അടിച്ചമർത്തലിലെ ഉദാസീനമാക്കാൻ ശ്രമിക്കുക. നിലവിലിരിക്കുന്ന വ്യവസ്ഥിതിയെ അനുകൂലിക്കുന്നവരുടെ ഇടയില് ഭിന്നിപ്പുണ്ടാക്കുക. ഇതൊക്കെ അവലംബിക്കാം

ചരിത്രത്തിലുടനീളം പലപ്രതിപക്ഷ കക്ഷികളും ഈ ഐച്ഛികങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുത്തു സിവിൽ പ്രതിരോധസമരം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ചിലപ്പോള് ഈ മാർഗ്ഗങ്ങളെ പരമ്പരാഗതരീതിയിലുള്ള സമരമാർഗ്ഗങ്ങളുമായി കൂടിച്ചേർത്ത് രാഷ്ട്രീയ പരിവർത്തനത്തിനു സമരം ചെയ്തിട്ടുണ്ട് അതായത് തിരഞ്ഞെടുപ്പുകളെ, നിയമപ്രകാരമുള്ള വെല്ലുവിളി മദ്ധ്യസ്ഥചർച്ചകളെ പോലെ ആ സമൂഹത്തിനകത്തു നിന്നു കൊണ്ടു തന്നെ പരിവർത്തനത്തിനു ശ്രമിക്കുക.

7) എന്റെ പ്രതിയോഗി ഹിംസ ഉപയോഗിച്ചാൽ എന്തുണ്ടാകും.

നിങ്ങളു് എപ്പോഴും പ്രതീക്ഷിക്കേണ്ടത് നിങ്ങളുടെ പ്രതിയോഗി എന്തെങ്കിലും ഒരു നിമിഷം അക്രമം സമരത്തിനെതിരെ പ്രയോഗിക്കാം. ചരിത്രപരമായി ഇതെപ്പോഴും സത്യമാകുന്നു. എതിരാളി അക്രമം പ്രയോഗിക്കുന്നതുകൊണ്ട് സിവിൽ പ്രതിരോധസമരം പരാജയപ്പെട്ടു എന്ന് കരുതണ്ടാ. സിവിൽ പ്രതിരോധസമരപ്രചരണം പല വിധത്തിൽ അക്രമത്തിൽ കൂടിയുള്ള അടിച്ചമർത്തലുകളെ അഭിമുഖീകരിക്കും അത് അക്രമരഹിത സമരത്തിന്റെ ശക്തികുറയ്ക്കുകയും ചിലപ്പോൾ അത് പ്രതിലോഭമായിത്തീരാനും പ്രതിയോഗികളുടെ മുമ്പിൽ പരാജയപ്പെടാനും സാധിക്കും.

ഒന്നാമതായി നിശ്ശബ്ദമായ അക്രമപരമായ അടിച്ചമർത്തലുകളെ ഒഴിവാക്കാൻ സിവിൽ പ്രതിരോധസമരത്തിൽ പ്രവൃത്തി പഥത്തിൽ വരുത്തുന്ന തന്ത്രങ്ങളു് അടിച്ചമർത്തലുകളു് കൊണ്ട് കീഴ്പ്പെടുത്താൻ കഴിയാത്തതായിരിക്കണം. ഉദാഹരണമായി ചില ലക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ ഉപഭോഗവസ്തുക്കളു് വാങ്ങിക്കാതിരിക്കാൻ ആളുകളു് തീരുമാനിച്ചാൽ അതായത് ബഹിഷ്കരിച്ചാൽ ആ സമരരീതിയെ അടിച്ചമർത്താൻ സാധിക്കില്ല. ഈ സമരം വികേന്ദ്രീകൃതവും അതേ ഒരു ഭരണകർത്താക്കളു് ആരാണ് ആരല്ല സമരത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതെന്ന് തിരിച്ചറിയാൻ സാധിക്കാതെ വരും. എന്നാൽ പ്രതിഷേധപ്രകടനങ്ങളു് അഥവാ പൊതുജനങ്ങളു് പങ്കെടുക്കുന്ന അല്ലെങ്കിൽ കേന്ദ്രീകൃതമായ നയങ്ങളു് ഉപയോഗിച്ചു അടിച്ചമർത്താം എന്നാൽ രാഷ്ട്രീയമല്ലാത്ത പ്രതിരോധം അഥവാ വികേന്ദ്രീകൃതമായ ഭൗതികമായി നയങ്ങളല്ലാത്ത മാർഗ്ഗങ്ങളു് അതായത് കരം ഫീസ് മുതലായവ അടയ്ക്കാതിരിക്കുക അഥവാ പൊതു പണിമുടക്ക് തുടങ്ങിയ കൂടുതൽ നല്ല മാർഗ്ഗങ്ങളാണ്.

രണ്ടാമതായി സിവിൽ പ്രതിരോധ സമരം പുതിയ തന്ത്രങ്ങളു് പ്രയോഗിക്കുന്നതിന്റെ ഫലമായി എതിരാളിയുടെ അടിച്ചമർത്തൽ പരാജയപ്പെടും ലോകത്തിന്റെ മുന്നിൽ അടിച്ചമർത്തലുകളുടെ ദൃശ്യങ്ങളു് രാജ്യത്തിനകത്തു ചിത്രങ്ങളു് കഥകളു് മുഖാന്തിരം പരസ്യപ്പെടുത്തുക തൽഫലമായി അടിച്ചമർത്തലുകളും പരാജയപ്പെടില്ല, എന്നാൽ ഒരു സമരം സങ്കീർണ്ണമാവുമ്പോളു്, സമയം വൈകുമ്പോളു് അടിച്ചമർത്തലിന്റെ പലവൃത്തി കെട്ടമുഖങ്ങളും പരസ്യമാകുമ്പോളു് കൂട്ടമായി പൊതുജനങ്ങളുടേയും അന്താരഷ്ട്രീയ സമൂഹത്തിന്റെയും പിന്തുണ നഷ്ടപ്പെടും.

മൂന്നാമതായി മറിച്ചും ചിലസംഭവങ്ങളു് ഉണ്ടു് ഫിലിപ്പൈൻസിൽ 1986 ലും ചിലിയിൽ 1988 ലും സെർബിയയിൽ 2000 ലും ഉക്രയിനിൽ 2000 ലും സെക്യൂരിറ്റി പട്ടാളക്കാർ കുറുമാറി പ്രകടനക്കാരോടൊപ്പം ചേരുകയും അത് ഭരണാധികാരിയുടെ അടിച്ചമർത്തലിനുള്ള ശക്തി വളരെ അധികം കുറഞ്ഞു അതിന്റെ ഫലമായി ഭരണാധികാരികളു് സമരങ്ങളെ അടിച്ചമർത്താൻ സാധിക്കാതെ വന്നു. സെക്യൂരിറ്റി സൈന്യത്തിന്റെ കുറുമാറ്റം സംഭവിച്ചത് സമരക്കാരുടെ മനപൂർവ്വവും നീണ്ടകാലത്തെ പ്രയത്നത്തിന്റെ ഫലമായി സമരക്കാർ രൂപം കൊടുത്തതാണ് സെക്യൂരിറ്റി സൈന്യം വിധേയത്വം ഭരണാധികാരികളിൽ നിന്നും സമരത്തിന്റെ, ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് മാറ്റാൻ സാധിച്ചത്.

8. എന്റെ പ്രതിയോഗികളെ പ്രേരിപ്പിക്കപ്പെടാൻ സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ പിന്നെന്ത് ?

മർദ്ദന ഭരണത്തിനു ഉത്തരവാദികളായ കഠിനഹൃദയരായ ആളുകളെ പ്രേരിപ്പിച്ചു നമ്മുടെ വശത്തേക്ക് കൊണ്ടുവന്നു ജയിക്കാൻ അസാധ്യമാണ്. എന്നാൽ നിങ്ങളുടെ പ്രതിയോഗികളെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നപലരേയും നമ്മുടെ ആശയത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാൻ പ്രേരിപ്പിക്കാം.

സിവില് പ്രതിരോധ സമരം വളരെ ശക്തിയുള്ളതാണെന്നു പറയുന്നതിന്റെ പ്രധാനകാരണം ലക്ഷക്കണക്കിനു വ്യക്തികളുടെ വിശ്വാസവും പെരുമാറ്റവും പ്രത്യക്ഷമായും പരോക്ഷമായും അടിച്ചമര്ത്തലിനെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നവരെ പരിവര്ത്തനത്തിനു വിധേയരാക്കാം. എപ്പോഴാണോ നിങ്ങളുടെ പ്രതിയോഗിയുടെ ശക്തിയുടെ സ്രോതസ്സ് ദുര്ബലമാകുന്നത് അപ്പോള് അവന്റെ സമീപനത്തില് അല്പം വ്യത്യാസം വരും. അയാളുടെ ശക്തി സ്രോതസ്സ് വളരെ ദുര്ബലമാകുമ്പോള് അയാളിന് അതിന്റെ അനന്തരഫലങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കാന് സാധിക്കാതെ വരുമെന്ന് മനസ്സിലാകും അപ്പോള് അയാള് ഒരു പുതിയ വ്യവസ്ഥിതിക്കു വേണ്ടി മദ്ധ്യസ്ഥ ചര്ച്ചയ്ക്ക് തയാറാകും.

ഉദാഹരണമായി 1985 ല് തെക്കേ ആഫ്രിക്കയിലെ പോര്ട്ടു എലിസബത്തില് വര്ണ്ണ വിവേചനത്തിനെതിരെ നടത്തിയ സിവില് പ്രതിരോധ സമരത്തില് വെള്ളക്കാരുടെ ഉടമയിലുള്ള വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങളെ ബഹിഷ്കരിക്കാന് തുടങ്ങിയപ്പോള് വളരെ സാമ്പത്തികമായ നഷ്ടം വരുകയും അവര് സര്ക്കാരില് സമ്മര്ദ്ദം ചെലുത്തി പോളിസിയില് മാറ്റം വരുത്തി. ഈ ബിസ്സിനസ്സുകള് ഈ സമരത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളുമായി പൂര്ണ്ണമായും സമ്മതിക്കാന് പ്രേരിപ്പിക്കപ്പെട്ടതല്ല എന്നാല് അവര് മനസ്സിലാക്കിയത് സര്ക്കാരിന്റെ അടിച്ചമര്ത്തല് നയത്തെ പിന്തുണച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനേക്കാള് മെച്ചം സമരക്കാരുടെ കുറെ അവകാശങ്ങളെ അംഗീകരിക്കുകയാണ്.

9) ഇതു കൂടുതല് സമയമെടുക്കും നമുക്കു കാത്തിരിക്കാന് സാധിക്കുന്നില്ലെങ്കില്

സിവില് പ്രതിരോധ സമരത്തിന്റെ പ്രഭാവം സമൂഹത്തിലുണ്ടാകാന് ഒരു നീണ്ടകാലയളവ് ആവശ്യമില്ല. ഫിലിപ്പൈന്സില് സോളിഡാരിറ്റി പ്രസ്ഥാനം സംഘടിപ്പിച്ചു പത്തു വര്ഷത്തിനുള്ളിലാണ്. അതിന് ശക്തി സമാര്ജ്ജിക്കാന് സാധിച്ചത്. ഭരണാധികാരിയായ ഫെര്ഡിനാന്റ് മാര്ക്കോസിനെ പുറത്താക്കാന് പ്രതീക്ഷകള്ക്ക് കുറെ വര്ഷങ്ങളുമാത്രം മതിയായിരുന്നു. ഒരു സിവില് പ്രതിരോധസമരത്തിന്റെ വിജയം തീരുമാനിക്കുന്നതു കാലയളവല്ല നേരെമറിച്ച് ഒരു സമരം ഏകീകരിക്കപ്പെട്ടതാണോ അതിന്റെ സമരരീതികള് തന്ത്രപ്രധാനമാണോ എന്നതാണ്.

10) നമുക്ക് എങ്ങനെ വിജയിക്കാന് സാധിക്കും

നിങ്ങളുടെ നിങ്ങളുടെ സമരം വിജയിക്കാനുള്ള താരതമ്യേന ഒരു നല്ല സാഹചര്യമുള്ളത് ആസമരം അഥവാ സമരപ്രചരണം പൊതുജന ഐക്യം, ശ്രദ്ധയോടുകൂടി ആസൂത്രണം, അക്രമരഹിത അച്ചടക്കം എന്നീ ഗുണങ്ങളുടേ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുകയാണെങ്കില് മാത്രമാണ്.

ഏകത്വം വളരെ നിര്ണ്ണായകമാണ് കാരണം പ്രതിരോധസമരം വളരെ ശക്തിയുള്ളതാണ് അത്. ഭൂരിപക്ഷം ആളുകളുടെ ഇഷ്ടവും പ്രതിജ്ഞാബന്ധതയുടെയും പ്രതീകമാണ്. അതിനേക്കാള് ഉപരി പ്രാധാന്യമര്ഹിക്കുന്നത് അതിലെ പങ്കാളിത്തം സ്വമേധയാ ഉള്ളതാണ്. ജനങ്ങളുടേ അതില് അംഗമാകുന്നതും അപകടസാധ്യത തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതും അവര് ആ സമരത്തില് വിശ്വാസം അര്പ്പിക്കുന്നത് കൊണ്ടാണ്. ഈ സമരത്തില് ഐക്യമില്ലാതായിത്തീരുന്നത് ആസമരത്തിന്റെ കാരണം അവി്യക്തവും അല്ലെങ്കില് സംശയാസ്പദമല്ലെങ്കില് കൂടുതല് ആളുകള് അതില് പങ്കെടുക്കണ്ടാ എന്ന് തീരുമാനിക്കും. പൊതുവായിപ്പറഞ്ഞാല് വിജയകരമായി പരിണമിച്ച എല്ലാ സമരങ്ങളും, പുരുഷന്മാര്, സ്ത്രീകള്, മദ്ധ്യവയസ്കരായ ആളുകള് പ്രായം ചെന്ന ആളുകള് വിവിധ സമുദായത്തില്പ്പെട്ട ആളുകള് വിവിധ മനുഷ്യവര്ഗ്ഗത്തില്പ്പെട്ട വിവിധ പശ്ചാത്തലത്തില്പ്പെട്ട ആളുകള്,

തൊഴിലാളികളും, ബുദ്ധിജീവികളും ബിസിനസ്സ് സമൂഹത്തില്പ്പെട്ടയാളുകളും എന്നീ ജനങ്ങളെ ഒന്നിച്ചു സംഘടിപ്പിക്കാന് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ആസൂത്രണം അനിവാര്യമാണ് എന്തുകൊണ്ടെന്നാല് സിവില്, പ്രതിരോധ സമരം. ഒരു മുഖ്യപോരാളിയുടെ സമരപ്രചാരണം ഒരു പൗരസമൂഹത്തെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നയാളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ എതിരാളിയും തമ്മിലുള്ള സംഘർഷമാണ്. ഇങ്ങനെയുള്ള സമരത്തില് സംഘടനാശക്തി സമരതന്ത്രം എന്നിവ ഒരുസമരത്തില് ശേഖരിച്ച ശക്തിയ്ക്കുരുപം കൊടുക്കാനും അതിനു മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം നല്കാനും ആസൂത്രണം വളരെ ആവശ്യമാണ്. ഒരു സിവില് പ്രതിരോധസമരത്തില് നേതാക്കന്മാർക്ക് സമരതന്ത്രപരവും തന്ത്രപ്രധാനവുമായ തീരുമാനങ്ങളെ എടുക്കേണ്ടതായിവരും. അവ എങ്ങനെ അവർക്ക് വിഭവം സമാഹരിക്കാം, ഏറ്റവും നല്ല രീതിയില് ആ വിഭവത്തെ വിനിയോഗിക്കണം, എങ്ങനെ എതിരാളികളുടെ ദൗർബല്യങ്ങളെ ചൂഷണം ചെയ്യണം, പ്രതിയോഗികളെ എതിരായി പ്രതികൂലമായി എങ്ങനെ പ്രതികരിക്കണം എന്നിവയാണ്. നല്ല തീരുമാനങ്ങളെ ഒരിക്കലും നിസൃതമായി ഉണ്ടാകുകയില്ല. നല്ല ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിന് രണ്ടു തരത്തിലുള്ള അറിവ് ആവശ്യമാണ്. **ഒന്നാമതായി** നയതന്ത്ര തീരുമാനം എടുക്കുന്ന നേതാവിനു അവർ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയവും സാമ്പത്തികവും സാമൂഹ്യമായ അവസ്ഥകളെക്കുറിച്ചു അറിവുണ്ടായിരിക്കണം. അതുപോലെ ആസമൂഹത്തിലെ വ്യത്യസ്ത ഗ്രൂപ്പുകളുടെ അഭിലാഷങ്ങളും താല്പര്യങ്ങളും വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കണം രണ്ടാമതായി നയതന്ത്രങ്ങളെ തീരുമാനിക്കുന്ന നേതാക്കളെക്ക് ഈ സിവില് സമരം എങ്ങനെ പ്രവൃത്തനക്ഷമമാകും അങ്ങനെയുള്ള അറിവുകളെ വ്യക്തിപരമായി പുസ്തകങ്ങളെ ഫിലിമുകളെ ഇന്റർനെറ്റു എന്നിവയില് നിന്നും നേടണം കൂടാതെ സിവില് പ്രതിരോധ സമരങ്ങളെ സംഘടിപ്പിച്ച നേതാക്കളുടെ അനുഭവങ്ങളെ അവരുമായി ബന്ധപ്പെട്ടും മനസ്സിലാക്കണം. അക്രമരഹിത അച്ചടക്കം വളരെ നിർണ്ണായകമാണ് കാരണം ഒരു സമരം ബലപ്രയോഗം നടത്തിയാല് അത് ആപ്രതിരോധ സമരത്തിന്റെ പ്രഭാവത്തെ വിലകുറച്ചുകാണിക്കും സാധാരണയായി അതു ആരംഭിക്കുന്നത് അക്രമപൂർണ്ണമായ അടിച്ചമർത്തലോടെയാണ്. അതിനുമപ്പുറം എപ്പോഴെങ്കിലും പ്രതിരോധസമരം മർദ്ദനമുറയെ അവലംബിക്കുമ്പോള് അതുപലപ്പോഴും സമൂഹത്തിലെ ജനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തം കുറയും, മർദ്ദനം നടത്തുന്നതിന്റെ അപകടസാധ്യതയെ നേരിടാനുള്ള വിമുഖതകൊണ്ടാണ് അത് സംഭവിക്കുന്നത്. അവസാനമായി എപ്പോഴെങ്കിലും ഒരു സമരം പോലീസിനും പട്ടാളത്തിനുമെതിരായി ബലപ്രയോഗം നടത്താന് ശ്രമിക്കുമ്പോള് ആ വ്യവസ്ഥയിലെ എതിരാളികളുടെ വിശ്വസ്തതയെ വിഭജിക്കാന് സാധ്യമല്ലാതാകും. അതുപോലെ വെളിപ്പെടുത്താത്ത സമരത്തോടുള്ള അനുകമ്പകൂടി പ്രതിയോഗികളില് നിന്നും അപ്രത്യക്ഷമാകും. സിവില് പ്രതിരോധ സമരം ചലനാത്മകമാക്കുന്ന ചലനശേഷിയുള്ള സ്വഭാവത്തിന്റെ വിപരീതഫലം കാണിക്കും. ഒരു സിവില് പ്രതിരോധസമരത്തിന്റെ കാരണം സ്വാതന്ത്രവും എല്ലാവർക്കും സാമാന്യേന പ്രയോജനം ചെയ്യുന്ന ഒരു സമൂഹത്തെ കുറിച്ചുള്ള സങ്കല്പം. ഒരു സിവില് സമരം ആഹ്വാനം ചെയ്യുന്നത് എല്ലാ പശ്ചാത്തലത്തിലുള്ള ആളുകളുടെ പ്രവൃത്തിയും ധൈര്യവുമാണ്. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു സമൂഹം പ്രതിരോധിച്ച് നില്ക്കുന്ന ആളുകളെക്കും ആകർഷണീയമാകും അതുപോലെ നിലവിലുള്ള വ്യവസ്ഥിതിയെ അവസാനിപ്പിക്കണമെന്ന് അവസാനിപ്പിക്കുന്നവർക്കും ആകർഷണീയമാകും.

ഉദ്ധരണികള്

1. യഥാർത്ഥത്തിൽ ജനസാമാന്യം സംഘടിപ്പിച്ചതാണ് തെക്കേ ആഫ്രിക്കയിൽ ഒരു പരിവർത്തനം കൊണ്ട് വരാൻ സാഹായിച്ചത്. അത് ഭരണത്തിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തി. അവസാനം പരിവർത്തനത്തിന് കാരണമായി. അവിടെ ഒരു സ്തംഭനാവസ്ഥ ഉണ്ടാക്കുകയും ആ ദുർഘടപ്രതിസന്ധിയിൽ സർക്കാരിന് ഒരു തരത്തിലും പ്രതികരിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല.

ഡോ: ജാനറ്റ് ചെരി

2. ഒരു സമരത്തിലെ പ്രധാനകാര്യം ശ്രദ്ധ പിടിച്ചു പറ്റുക എന്നതാണ്. ആരും ശ്രദ്ധിക്കാത്ത ഒരുമൂലയിൽ സമരം ചെയ്യുക എന്നത് ബലഹീനമല്ലാത്ത പ്രയോജനമല്ലാത്ത ശ്രമമാണ്. നിങ്ങളുടെ സമരം നിങ്ങളുടെ കഴിയുന്നിടത്തോളം നിങ്ങളുടെ കാരണത്തിന് ശ്രദ്ധപിടിച്ചു പറ്റണം.

മുഖ്ഷേലി ജാക്ക്

3. തീഷ്ണമായ അച്ചടക്കം പരിപാലനം തന്ത്രങ്ങളെ മെനയുക, ആസൂത്രണം ചെയ്യുക, ആളുകളെ ചേർക്കുക, അതുപോലെ മറ്റ് അനുബന്ധകാര്യങ്ങളെ ചെയ്യുക. ഈ കാര്യങ്ങളുടെ അത്യാവശ്യം ആളുകളെ മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല എന്നതാണ് അക്രമരഹിത സമരത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ പ്രയാസം.

അത് നിസ്യതമായി സംഭവിക്കുകയില്ല. അത് ക്രമാനുഗതമായി ചെയ്യണം.

റവ: ജയിംസ് ലാസന്

4. അതുകൊണ്ടാണ് ഈ അടിച്ചമർത്തൽ എതിർ ഉൽപാദനക്ഷമത കാണിച്ചത്. ഇത് ഐസക് ന്യൂട്ടന്റെ മൂന്നാം ചലനനിയമം പ്രവർത്തനവും പ്രതിപ്രവർത്തനത്തെയും സംബന്ധിച്ചത് പോലെയാണ്. നിങ്ങളെ അടിച്ചമർത്തലിന്റെ നിലവാരം ഉയർത്തുമ്പോൾ അതനുസരിച്ച് പ്രതിരോധത്തിന്റേയും നിലവാരം മുകളിലേക്ക് ഉയരും.

ഇവാൻ മാർവിക്